

Bruxelles, 3 iulie 2026
(OR. en)

11135/26

ECOFIN 925
UEM 329
SOC 454
EMPL 256
COMPET 869
ENV 845
EDUC 311
ENER 467
JAI 905
GENDER 142
JEUN 185
SAN 543
ECB
EIB

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	RECOMANDARE A CONSILIULUI privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României

În continuare, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționată, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului și finalizat de Comitetul economic și financiar, pe baza propunerii COM(2026) 223 final a Comisiei.

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului¹, în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice², în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

¹ Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) 2024/1263 precizează obiectivele cadrului de guvernare economică, care constau în promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și incluzive și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și în prevenirea deficitelor publice excesive. Regulamentul menționat prevede obligația Consiliului și a Comisiei de a asigura o supraveghere multilaterală în contextul semestrului european, în conformitate cu obiectivele și cerințele prevăzute în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Semestrul european presupune, în special, formularea și supravegherea punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări.
- (2) La 25 noiembrie 2025, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă 2026, în care a identificat România printre statele membre pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, o recomandare de recomandare a Consiliului referitoare la capitalul uman în Uniunea Europeană și o propunere de raport comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2026, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro³ la 21 aprilie 2026, iar Raportul comun privind ocuparea forței de muncă și Recomandarea referitoare la capitalul uman la 9 martie 2026.
- (3) La 29 ianuarie 2025, Comisia a publicat Busola pentru competitivitate, un cadru strategic care urmărește să stimuleze competitivitatea la nivel mondial a Uniunii în următorii cinci ani. În acest document sunt identificate cele trei imperative de transformare în materie de inovare, decarbonizare și competitivitate, precum și securitatea ca piloni esențiali pentru o creștere economică durabilă. De la publicarea sa, Busola pentru competitivitate a stat la baza activității semestrului european, ceea ce asigură faptul că politicile economice ale statelor membre sunt coerente cu obiectivele strategice ale UE, creând o abordare unificată a guvernării economice care promovează creșterea durabilă, inovarea și reziliența în întreaga Uniune.

³ JO C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) În 2026, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să se desfășoare în paralel cu etapa finală a punerii în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență (MRR)⁴. Planurile de redresare și reziliență (PNRR), împreună cu finanțarea oferită în cadrul politicii de coeziune, au fost esențiale pentru realizarea priorităților de politică ale semestrului european, deoarece planurile trebuiau să abordeze în mod eficace toate provocările sau o parte semnificativă a provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile recente, iar programele finanțate prin politica europeană de coeziune trebuiau să țină seama de recomandările specifice fiecărei țări. Pe măsură ce MRR se apropie de sfârșitul duratei sale de viață, rămâne esențial să se asigure continuitatea și valorificarea reformelor și a investițiilor sprijinite și puse în aplicare în cadrul MRR, în special a celor care contribuie la abordarea provocărilor identificate în recomandările specifice fiecărei țări.
- (5) La 3 iunie 2026, Comisia a publicat raportul de țară din 2026 pentru România. În acesta, s-au evaluat progresele realizate de România în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor din 2025 specifice acestei țări și s-a făcut bilanțul implementării de către România a PNRR. Pe baza analizei respective, raportul de țară a identificat cele mai presante provocări cu care se confruntă România. De asemenea, în raportul de țară s-au evaluat progresele realizate de România în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei și a excluziunii sociale, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

⁴ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru România. Principalele constatări ale evaluării de către Comisie a vulnerabilităților macroeconomice cu care se confruntă România în sensul regulamentului respectiv au fost publicate la 20 mai 2026⁵. La 3 iunie 2026, Comisia a concluzionat că România continuă să se confrunte cu dezechilibre macroeconomice excesive. În special, vulnerabilitățile legate de deficitul bugetar și cel de cont curent s-au diminuat în ultima perioadă, dar rămân semnificative, în timp ce competitivitatea costurilor rămâne o provocare. Deficitul public a scăzut în 2025 ca urmare a eforturilor semnificative de consolidare; se preconizează o nouă scădere a deficitului pentru 2026 și 2027, dar acesta va rămâne în continuare ridicat. Legătura dintre bănci și entitățile suverane rămâne semnificativă, întrucât deținerile de obligațiuni emise de statul român ale băncilor, raportate la totalul activelor, sunt cele mai ridicate din UE și au continuat să crească în 2025. Deficitul de cont curent s-a îmbunătățit doar marginal în 2025 și este de așteptat să continue pe o traiectorie descendentă, deși rămâne ridicat. Creșterea costului unitar al muncii a încetinit semnificativ în 2025, după ritmurile foarte ridicate înregistrate în anii anteriori, însă se estimează că acesta va continua să crească mai rapid decât în majoritatea statelor membre ale UE. Inflația de bază a fost cea mai ridicată din UE în ultimii ani, majorările cotelor TVA din 2025 explicând doar parțial acest nivel ridicat, iar perspectivele indică menținerea inflației de bază la valori ridicate. Progresele în materie de politici au fost semnificative în 2025, în special în ceea ce privește reducerea deficitului bugetar datorită înghețării pe o perioadă de doi ani a salariilor și pensiilor din sectorul public, precum și majorării cotelor de TVA și a altor taxe și impozite. În perspectivă, în absența unei consolidări fiscale suplimentare ferme, completate de politici prudente în materie de venituri și reforme structurale eficace, România va rămâne expusă riscurilor generate de creșterea ratelor dobânzilor și de schimbarea nivelului de încredere al investitorilor.

⁵ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „In-depth review for Romania Prepared under Regulation 1176/2011 on the prevention and correction of macroeconomic imbalances” [Evaluare aprofundată pentru România elaborată în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice], SWD(2026) 141 final.

- (7) La 8 iulie 2025, Consiliul a adoptat o versiune revizuită a Recomandării în vederea încetării situației de deficit excesiv din România⁶, în temeiul articolului 126 din TFUE. Consiliul a recomandat următoarele rate maxime de creștere a cheltuielilor nete: 2,8 % în 2025, 2,6 % în 2026, 4,6 % în 2027, 4,4 % în 2028, 4,2 % în 2029 și 4,0 % în 2030, ceea ce corespunde ratelor maxime cumulate de creștere calculate prin raportare la anul de referință 2024 de 2,8 % în 2025, 5,5 % în 2026, 10,4 % în 2027, 15,2 % în 2028, 20,1 % în 2029 și 24,9 % în 2030. Traectoria corectivă a cheltuielilor nete stabilită în recomandarea respectivă depășește ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete stabilite în Recomandarea din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural pe termen mediu al României⁷⁸. Pe baza evaluării Comisiei din 3 iunie 2026 privind măsurile eficace⁹, procedura aplicabilă deficitelor excesive pentru România este suspendată.
- (8) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia constituie o provocare existențială pentru Uniunea Europeană. Comisia a invitat statele membre să solicite activarea clauzei derogatorii naționale prevăzute în Pactul de stabilitate și de creștere într-un mod coordonat, pentru a sprijini eforturile UE de obținere a unei creșteri rapide și semnificative a cheltuielilor pentru apărare, iar această propunere a fost salută de Consiliul European reunit la 6 martie 2025¹⁰.

⁶ Recomandarea Consiliului în vederea încetării situației de deficit excesiv din România, adoptată la 8 iulie 2025. Toate documentele referitoare la procedura aplicabilă deficitelor excesive în cazul României pot fi consultate la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_en.

⁷ Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al României (JO C/2025/251, 10 februarie 2025, [Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al României](#)).

⁸ Punctul 2 și anexa II („Setul de reforme și investiții care stă la baza prelungirii perioadei de ajustare la șapte ani”) la Recomandarea din 21 ianuarie 2025 continuă să se aplice.

⁹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții intitulată „Semestrul european 2026 – pachetul de primăvară”, COM(2026) 200 final.

¹⁰ Comunicarea Comisiei intitulată „Integrarea unei creșteri a cheltuielilor pentru apărare în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere”, Bruxelles, 19 martie 2025, C(2025) 2000 final.

- (9) La 4 mai 2026, România și-a prezentat Raportul anual pe 2026 privind progresele înregistrate¹¹, referitor la respectarea ratelor maxime de creștere recomandate ale cheltuielilor nete, la punerea în aplicare a setului de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare și la punerea în aplicare a reformelor și investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în recomandările specifice țării din cadrul semestrului european. Raportul anual privind progresele înregistrate reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de România cu privire la progresele realizate în ceea ce privește implementarea planului său de redresare și reziliență în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241. Raportul privind măsurile luate în cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive este integrat în Raportul anual privind progresele înregistrate.
- (10) Creșterea PIB real în anul 2025 a fost de 0,7 %, iar inflația IAPC a fost de 6,8 %. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2026, se estimează că PIB real va crește cu 0,1 % în 2026 și cu 2,3 % în 2027, iar inflația IAPC va fi de 7,0 % în 2026 și de 3,7 % în 2027.

¹¹ Rapoartele anuale privind progresele înregistrate pentru 2026 sunt disponibile la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

- (11) Din datele furnizate de Eurostat¹² reiese că deficitul public al României a scăzut de la 9,3 % din PIB în 2024 la 7,9 % în 2025. Scăderea deficitului în 2025 reflectă în principal impactul mai multor pachete de consolidare fiscală adoptate în perioada decembrie 2024-octombrie 2025. În decembrie 2024, Parlamentul a adoptat anumite măsuri, printre care se numără înghețarea nominală a salariilor și a pensiilor din sectorul public în 2025, și măsuri generatoare de venituri în valoare de 0,3 % din PIB. În iulie 2025, Parlamentul a adoptat măsuri suplimentare de consolidare fiscală, constând în creșteri semnificative ale veniturilor fiscale (creșterea cotelor de TVA, extinderea bazei de calculare a contribuțiilor la asigurările de sănătate, creșterea accizelor și o cotă mai mare a impozitului pe dividende) și într-o extindere a înghețării nominale a salariilor și a pensiilor până în 2026. În septembrie 2025, Parlamentul a adoptat, de asemenea, majorarea impozitului anual pe locuințe și a taxelor de mediu. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că deficitul va fi de 6,2 % din PIB în 2026 și de 5,8 % din PIB în 2027. Scăderea din 2026 reflectă în principal impactul pe întregul an al măsurilor descrise mai sus. Scăderea deficitului în 2027 reflectă în principal scăderea preconizată a investițiilor publice după încheierea Mecanismului de redresare și reziliență. Situația fiscală din România rămâne fragilă. Având în vedere situația politică actuală, această evaluare rămâne marcată de o incertitudine considerabilă și implică riscuri legate de punerea în aplicare pentru ajustarea bugetară care continuă să fie necesară în 2026 și în anii următori.

¹² Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.

- (12) Pe baza estimărilor Comisiei, orientarea bugetară¹³, care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, a fost una contracționistă în 2025, situându-se la 2,2 % din PIB. Se preconizează că aceasta va continua să fie contracționistă, la un nivel de 2,5 % din PIB în 2026 și de 0,7 % din PIB în 2027.
- (13) Din datele furnizate de Eurostat¹⁴ reiese că datoria publică a României a crescut de la 54,8 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 59,3 % din PIB la sfârșitul anului 2025. Creșterea ponderii datoriei în 2026 reflectă în principal deficitele primare ridicate ale administrației publice și majorarea preconizată a plăților de dobânzi. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că ponderea datoriei în PIB va crește la 61,6 % până la sfârșitul anului 2026 și va continua să crească la 63,4 % până la sfârșitul anului 2027. Creșterile din 2026 și 2027 reflectă în principal deficitele publice primare ridicate din această perioadă.
- (14) Din datele furnizate de Eurostat¹⁵ reiese că, în 2025, cheltuielile publice totale pentru apărare în România s-au ridicat la 1,5 % din PIB. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, se preconizează că acestea vor fi de 1,7 % din PIB în 2026 și de 1,8 % din PIB în 2027¹⁶.

¹³ Orientarea bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile bugetare, atât de cele finanțate la nivel național, cât și de cele finanțate din bugetul UE. Orientarea bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

¹⁴ Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.

¹⁵ Eurostat, Cheltuielile administrațiilor publice în funcție de clasificarea funcțiilor guvernamentale (COFOG).

¹⁶ Definiția NATO pentru cheltuielile de apărare diferă de definiția COFOG pentru apărare. În plus, ar putea exista diferențe din cauza momentului înregistrării cheltuielilor, în special a celor cu echipamentele militare, deoarece raportarea NATO nu urmează normele conturilor naționale privind momentul înregistrării.

- (15) Uniunea se confruntă în continuare cu riscuri de întreruperi ale aprovizionării cu energie și de volatilitate ridicată a prețurilor, exacerbate de tensiunile geopolitice care afectează piețele mondiale ale petrolului și gazelor. Experiența dobândită în urma crizei energetice din perioada 2022-2023 a arătat că măsurile ample și nețintite implică costuri bugetare mari și sunt ineficiente din punct de vedere social și economic. De la izbucnirea războiului în Orientul Mijlociu în februarie 2026, România a adoptat măsuri de politică bugetară pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie asupra gospodăriilor și întreprinderilor¹⁷. Printre acestea se numără o reducere nețintită a accizelor la produsele diesel până la sfârșitul lunii iunie 2026 și ajutoare de stat țintite pentru fermieri și unele întreprinderi, bugetate până în septembrie 2026. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, costul bugetar al acestor măsuri ar urma să fie de mai puțin de 0,1 % din PIB în 2026. Potrivit estimărilor Comisiei, dacă aceste măsuri vor rămâne în vigoare până la sfârșitul anului 2026, costul lor bugetar se va ridica la 0,1 % din PIB în 2026.
- (16) Conform calculelor Comisiei, cheltuielile nete ale României au crescut cu 0,5 % în 2025. Creșterea cheltuielilor nete în 2025 se situează sub rata maximă de creștere recomandată.
- (17) Pe baza calculelor Comisiei, se preconizează o creștere a cheltuielilor nete ale României cu 1,8 % în 2026 și, cumulativ, cu 2,3 % în 2025 și 2026. Creșterea preconizată a cheltuielilor nete în 2026 se situează sub rata maximă de creștere recomandată. Dacă se iau în considerare împreună anii 2025 și 2026, rata proiectată de creștere cumulată a cheltuielilor nete este, de asemenea, inferioară ratei maxime de creștere recomandate.

¹⁷ Acest lucru reflectă situația de la data-limită a previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026 (4 mai 2026).

- (18) Recomandarea de aprobare a planului pe termen mediu al României identifică setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare și indică un calendar pentru punerea lor în aplicare. Ținând seama de informațiile furnizate de România în raportul său anual privind progresele înregistrate, Comisia constată că punerea în aplicare a etapelor-cheie ale acestor reforme și investiții, care trebuiau realizate până la 30 aprilie 2026, pare să fie, în linii mari, pe drumul cel bun. Lucrările pregătitoare privind reforma sistemului de salarizare din sectorul public sunt în curs de desfășurare la nivel tehnic și se preconizează că o nouă lege va fi adoptată în cursul verii anului 2026. Trebuie luate unele măsuri suplimentare în domeniul administrației fiscale, în special în vederea reducerii deficitului foarte mare de conformitate în materie de TVA înregistrat în România. De asemenea, se lucrează în continuare la reforma impozitării bunurilor imobile, inclusiv la dezvoltarea sistemului informatic pentru evaluarea automatizată a acestora, la operaționalizarea structurii specializate pentru monitorizarea sistemelor de cheltuieli publice și la reforma finanțării întreprinderilor. Comisia consideră că, în general, România și-a respectat angajamentele în mod satisfăcător¹⁸.
- (19) Consolidarea procedurilor bugetare, în vederea unui control mai bun al investițiilor publice, ar contribui în mod semnificativ la ținerea sub control a deficitului bugetar în România. În ultimii ani, a existat o tendință de depășire a cheltuielilor față de planurile bugetare, ca urmare a unei coordonări insuficiente între ministerele de resort responsabile de investiții și Ministerul Finanțelor. Un document de planificare a investițiilor, care să reflecte toate angajamentele investiționale pe termen mediu, inclusiv necesarul de capital pe întreg ciclul de viață al proiectelor, ar aduce mai multă claritate asupra necesarului de finanțare și a disponibilității resurselor după încheierea exercițiului bugetar anual. În plus, lipsesc mecanismele care să asigure continuitatea finanțării după încheierea exercițiului bugetar anual, precum și restricțiile privind redirectionarea fondurilor către alte destinații. Această situație generală contribuie la înregistrarea unor deficite bugetare anuale mai mari decât cele anticipate. Colectarea impozitelor ar trebui, de asemenea, să fie sporită, în special prin eliminarea deficitelor de încasare a TVA și a impozitului pe profit, care se ridică în prezent la 30 % și, respectiv, 44 %, acestea fiind cele mai ridicate valori din UE. Pe termen mediu și în conformitate cu sustenabilitatea finanțelor publice, ar fi oportun să se ia în considerare o reducere a sarcinii fiscale asupra costului forței de muncă pentru persoanele cu venituri mici, care se confruntă în prezent cu o sarcină relativ ridicată.

¹⁸ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții intitulată „Semestrul european 2026 – pachetul de primăvară”, COM(2026) 200 final.

- (20) Reformele pensiilor generale și speciale care au fost efectuate sunt esențiale pentru protejarea finanțelor publice și pentru asigurarea echității sistemului de pensii din România. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru sustenabilitatea finanțelor publice, inclusiv în ceea ce privește conceperea și punerea în aplicare a unei reforme a salarizării în sectorul public.
- (21) Implicarea sistematică, substanțială și în timp util a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a se asigura asumarea pe scară largă a implementării cu succes a instrumentelor de finanțare ale Uniunii, precum și în contextul semestrului european.
- (22) În România, punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune, care includ sprijin din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul pentru o tranziție justă (FTJ), Fondul social european Plus (FSE+) și Fondul de coeziune (FC), se situează peste ritmul mediu la nivelul UE, atât în ceea ce privește selecția proiectelor, cât și plățile. Este importantă menținerea ritmului actual și maximizarea impactului acestor programe la fața locului. România ia deja măsuri în cadrul programelor sale aferente politicii de coeziune pentru a stimula competitivitatea și creșterea. Cu toate acestea, anumite domenii pot necesita consolidări suplimentare în ceea ce privește implementarea, inclusiv în vederea atenuării efectelor sociale și economice ale decarbonizării și ale tranziției juste a economiei, acordându-se o atenție deosebită teritoriilor cel mai puternic afectate de această tranziție. România trebuie să accelereze punerea în aplicare a FTJ, deoarece resursele trebuie plătite până la sfârșitul anului 2026. Este esențial să se asigure implementarea rapidă și eficientă a noilor investiții identificate de România în evaluarea sa intermediară a fondurilor politicii de coeziune, în special a investițiilor legate de cele cinci priorități prevăzute în Regulamentul privind evaluarea intermediară¹⁹.

¹⁹ Regulamentul (UE) 2025/1914 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 septembrie 2025 de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare.

- (23) Regiunile de la frontiera estică a României se confruntă cu provocări suplimentare care le afectează perspectivele de dezvoltare economică și socială, deoarece problemele structurale existente sunt accentuate. Impactul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei sporește presiunile asupra securității, perturbă activitățile economice transfrontaliere și scade atractivitatea pentru investiții.
- (24) România se confruntă cu mai multe provocări legate de calitatea și eficacitatea administrației publice, de pregătirea și prioritizarea proiectelor mari, de decarbonizarea economiei și a producției de energie, de protecția socială și accesul la servicii esențiale, de participarea pe piața forței de muncă și de deficitul de competențe, de sărăcie și de excluziunea socială.
- (25) Capacitatea administrativă și instituțională redusă continuă să afecteze mediul de afaceri. Deși există un cadru formal pentru elaborarea unei legislații de calitate, punerea în aplicare a acestuia este neuniformă. Persistă deficiențe în ceea ce privește consultările publice și evaluările impactului, care adesea sunt pur formale. Organizațiile societății civile și întreprinderile semnalează în continuare probleme legate de termenele foarte scurte care sunt alocate consultărilor publice și de măsura foarte limitată în care sunt preluate observațiile transmise. Procesul de consultare publică s-ar ameliora dacă părțile interesate ar fi implicate mai de timpuriu în ciclul de elaborare a politicilor, iar calitatea legislației ar putea fi îmbunătățită prin consolidarea capacității funcționarilor publici de a elabora evaluări ale impactului și evaluări *ex post*. Previzibilitatea procesului decizional și securitatea juridică rămân provocări majore, din cauza utilizării frecvente a ordonanțelor de urgență în procesul legislativ. În plus, România se numără printre țările cu cele mai slabe rezultate în ceea ce privește sarcina de reglementare, iar 66 % dintre întreprinderi consideră că reglementarea mediului de afaceri reprezintă un obstacol în calea investițiilor pe termen lung. În pofida îmbunătățirilor înregistrate, disponibilitatea serviciilor publice digitale pentru întreprinderi și persoane fizice este cu mult sub mediile UE (55 % față de 86 % la nivelul UE și, respectiv, 63 % față de 82 % la nivelul UE). Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a se asigura interoperabilitatea la toate nivelurile de guvernare, pentru a se stabili standarde mai clare pentru servicii și pentru a se îmbunătăți transparența și experiența utilizatorilor în ceea ce privește serviciile publice digitale. România ar avea de câștigat dacă ar implementa mai riguros cadrul de guvernanță corporativă pentru întreprinderile de stat, inclusiv prin asigurarea unei transparențe și concurențe adecvate în numirea membrilor consiliilor de administrație, a unor mandate coerente și a utilizării unei remunerații bazate pe performanță.

- (26) În pofida eforturilor depuse în 2025, întârzierile recurente în punerea în aplicare a programelor UE, inclusiv a MRR, indică deficiențe persistente în capacitatea administrației publice de a planifica, a organiza și a pune în aplicare proiecte complexe. Concurența în domeniul achizițiilor publice este limitată, deficiențele în planificarea și pregătirea licitațiilor persistă, iar achizițiile publice rămân un domeniu cu risc ridicat de corupție și fraudă. Implementarea politicilor de adaptare la schimbările climatice și investițiile în infrastructura de mediu, în special în domeniul managementului și rezilienței resurselor de apă, al gestionării deșeurilor și al economiei circulare, precum și al soluțiilor bazate pe natură, sunt îngreunate de lipsa de expertiză și resurse la toate nivelurile de guvernare teritorială, precum și de deficiențe sistemice în materie de guvernare și proceduri administrative, planificare strategică, asigurare a respectării normelor și colectare de date. În același timp, presiunile asupra ecosistemelor și biodiversității persistă, inclusiv asupra ecosistemelor marine. Persistă decalaje semnificative în ceea ce privește infrastructura feroviară și rutieră (inclusiv reziliența climatică a acesteia), modernizarea materialului rulant, conectivitatea zonelor izolate și conectivitatea transfrontalieră, în contextul unei implementări neuniforme a rețelei TEN-T, în timp ce reînnoirea parcului de vehicule rămâne lentă, iar rezultatele în materie de siguranță rutieră continuă să fie printre cele mai slabe din UE. Abordarea acestor nevoi de investiții ar sprijini creșterea economică, precum și convergența teritorială, având în vedere că persistă disparități semnificative între regiuni, dar și în interiorul regiunilor, inclusiv regiunea capitalei. Deși s-au luat unele măsuri pentru a stimula investițiile private, ar putea fi facilitată extinderea accesului întreprinderilor la finanțare bancară și nebancară, în special al IMM-urilor, deoarece participarea investitorilor de retail și instituționali pe piețele de capital rămâne redusă, iar educația financiară este insuficient dezvoltată. Atât cheltuielile publice, cât și cele ale mediului de afaceri pentru cercetare și inovare sunt printre cele mai scăzute din UE, iar carierele în cercetare și cooperarea dintre mediul academic și cel de afaceri (și transferul de tehnologie aferent) trebuie consolidate. Pentru a răspunde acestor provocări complexe, România ar avea de câștigat dacă și-ar consolida capacitatea administrativă la toate nivelurile de guvernare.

- (27) Deși România a înregistrat unele progrese în ceea ce privește decarbonizarea mixului său energetic – în special prin dezafectarea capacității pe bază de cărbune și lignit în cadrul PNRR – sunt necesare eforturi suplimentare pentru susținerea tranziției energetice. Sistemul energetic al țării se bazează în continuare în mare măsură pe combustibilii fosili, care stabilesc adesea prețul ridicat al energiei electrice pe piață. Eliminarea treptată a cărbunelui și limitarea utilizării gazelor naturale prin înlocuirea acestora cu alternative mai curate ar proteja mai bine economia României de viitoare șocuri ale prețurilor combustibililor fosili, ar spori securitatea aprovizionării cu energie și, în cele din urmă, ar fi benefice pentru competitivitate prin scăderea prețurilor energiei.
- (28) În ultimii ani s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește extinderea producției de energie din surse regenerabile, iar PNRR conține măsuri menite să reformeze cadrul de reglementare pentru a favoriza utilizarea surselor regenerabile de energie. Cu toate acestea, provocările identificate în 2025 persistă. România se confruntă cu multiple obstacole care împiedică introducerea surselor regenerabile de energie, în special cu un cadru de reglementare imprevizibil, incertitudini privind prețurile, proceduri de autorizare anevoioase și reguli neclare privind utilizarea terenurilor. Sunt necesare investiții suplimentare pentru a se îmbunătăți flexibilitatea sistemului, cu accent pe infrastructura de rețea, precum și pe reformele în materie de reglementare menite să simplifice și să accelereze procedurile de autorizare, cu scopul de a se facilita utilizarea într-o mai mare măsură a energiei din surse regenerabile. România este în grafic pentru atingerea obiectivului de interconectare transfrontalieră de 15 % până în 2030, însă capacitatea actuală rămâne insuficientă, iar progresele sunt lente. Există potențial pentru consolidarea coordonării cu statele vecine (Bulgaria, Ungaria, Republica Moldova, Ucraina) în vederea integrării într-o mai mare măsură a pieței regionale.

- (29) România continuă să acorde subvenții pentru combustibilii fosili, în timp ce sectorul încălzirii, puternic dependent de gaze, rămâne în mare măsură nereformat. Cu toate acestea, faptul că în prezent nu există un calendar clar de eliminare treptată a acestor subvenții înainte de 2030 descurajează electrificarea și împiedică decarbonizarea mixului energetic. Este deosebit de important să se elimine treptat subvențiile pentru combustibilii fosili care nu abordează în mod ținut sărăcia energetică și/sau nu răspund unor preocupări reale în materie de securitate energetică. Din cauza unui raport nefavorabil între prețul energiei electrice și cel al gazelor (la care contribuie parțial subvențiile pentru combustibilii fosili), în ultimul deceniu ponderea energiei electrice în consumul de energie a rămas în mare măsură stagnantă. Prețurile ridicate ale energiei afectează industriile mari consumatoare de energie și competitivitatea. Sectorul industrial este dominat de procese cu flexibilitate limitată (de exemplu, oțel/aluminiu, ciment, sticlă), ceea ce limitează răspunsul părții de consum. În plus, PNRR al României și programele politicii de coeziune conțin mai multe investiții mari în eficiența energetică a locuințelor și a clădirilor publice, dar progresele au fost lente, iar problemele legate de calitatea locuințelor persistă. Sunt necesare eforturi suplimentare în materie de politici pentru a se accelera dezvoltarea de noi capacități de producție din surse regenerabile, pentru a se reduce dependența de combustibilii fosili în vederea decarbonizării industriei grele și pentru a se diminua consumul de energie, în special în sectorul transporturilor și în cadrul parcului imobiliar.
- (30) Având în vedere rolul esențial al capitalului uman în consolidarea competitivității și a autonomiei strategice a Uniunii, în 2026 Consiliul a recomandat statelor membre să ia măsuri pentru a aborda urgent provocările structurale legate de capitalul uman în domeniul competențelor, al educației și al formării, care frânează competitivitatea. Recomandările specifice adresate României în 2026 pot contribui la punerea în aplicare a Recomandării Consiliului referitoare la capitalul uman în Uniune.

- (31) Participarea femeilor pe piața forței de muncă este printre cele mai scăzute din UE (57,8 % față de 71,1 % la nivelul UE). Tinerii întâmpină dificultăți în a ocupa locuri de muncă formale, rata șomajului în rândul tinerilor situându-se printre cele mai ridicate din UE, iar ponderea tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET) este semnificativ peste media UE (19,2 % față de 11,0 % la nivelul UE). În plus, ocuparea persoanelor cu dizabilități rămâne limitată, întrucât decalajul de ocupare în raport cu persoanele fără dizabilități este semnificativ peste media UE, iar participarea acestora pe piața forței de muncă la sfârșitul carierei este printre cele mai scăzute din Uniune. Creșterea participării femeilor, a tinerilor și a persoanelor cu dizabilități pe piața forței de muncă ar putea atenua efectele demografice negative prin creșterea forței de muncă disponibile și sprijinirea dezvoltării economice. Rămâne esențială abordarea provocărilor legate de eficacitatea măsurilor de activare, înscrierea limitată a copiilor cu vârsta sub trei ani în sistemele de educație și îngrijire timpurie (11,4 % față de 39,2 % la nivelul UE), în special în mediul rural, precum și de accesibilitatea și adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități, în vederea sprijinirii includerii acestora pe piața forței de muncă. În plus, România are una dintre cele mai ridicate rate ale sărăciei persoanelor încadrate în muncă din UE (aceasta afectează 10,7 % dintre persoanele încadrate în muncă față de 8,3 % la nivelul UE în 2025), determinată în principal de lucrătorii independenți, deși acest indicator a înregistrat o scădere constantă începând din 2016, când se situa la 18,6 %. În același timp, salariul real mediu a crescut substanțial în aceeași perioadă. România ar putea lua în considerare îmbunătățirea direcționării, a finanțării și a eficacității măsurilor de activare pe piața forței de muncă și deplasarea treptată a focalizării de la subvențiile pentru ocuparea forței de muncă înspre măsuri de formare profesională, informare și digitalizare a serviciilor.

- (32) România a introdus reforme majore în domeniul educației și al competențelor pentru a sprijini dezvoltarea competențelor. În pofida acestor eforturi, persistă provocări în ceea ce privește reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii, îmbunătățirea competențelor de bază și a competențelor digitale de bază, creșterea eficacității educației și formării profesionale și alinierea rezultatelor educaționale la nevoile pieței forței de muncă. Ponderea tinerilor adulți care au părăsit de timpuriu sistemul de educație și formare rămâne deosebit de ridicată, în contextul unui declin constant la nivelul UE, fiind și mai mare în zonele rurale (23,7 % față de 4,6 % în orașe), în orașele mici și în suburbii, precum și în rândul romilor și al persoanelor cu dizabilități. Nivelul scăzut al competențelor de bază în rândul tinerilor din România afectează competitivitatea și dezvoltarea capitalului uman, peste 40 % dintre elevii cu vârsta de 15 ani neatingând nivelul minim de competență la matematică, lectură și științe (față de o medie a UE mai mică de 30 %), ceea ce evidențiază probleme sistemice privind calitatea predării, elevii din mediul rural obținând rezultate semnificativ mai slabe decât cei din mediul urban. În plus, în mediul rural, doar 66,5 % dintre adulți au absolvit învățământul primar (față de 94,7 % în orașe) și 6,6 % au absolvit învățământul terțiar (față de 37,3 % în orașe). De asemenea, participarea redusă a adulților la învățare limitează dezvoltarea competențelor și progresul în carieră. Abordarea acestor provocări ar contribui, de asemenea, la îmbunătățirea calității locurilor de muncă. Deficitul major de competențe digitale de bază prezintă riscuri pentru dezvoltarea economică și incluziunea socială. Doar 9,1 % dintre participanții recenți la programe de educație și formare profesională (EFP) au beneficiat de învățare la locul de muncă în timpul formării lor (față de o medie a UE de 66,0 %). În plus, necorelarea dintre competențele forței de muncă și nevoile angajatorilor, inclusiv deficitul persistent de absolvenți STEM, conduce la un deficit de competențe, în special în sectoarele relevante pentru tranziția verde, și reprezintă o constrângere majoră pentru mediul de afaceri. Pentru a răspunde acestor provocări, România ar avea de câștigat dacă ar elimina lacunele structurale în materie de educație, dacă ar consolida învățarea pe tot parcursul vieții și dacă ar valorifica în mod optim datele disponibile privind nevoile în materie de competențe și dezvoltarea acestora.

- (33) Condițiile sociale continuă să se îmbunătățească, dar în România se constată în continuare unul dintre cele mai mari riscuri de sărăcie sau de excluziune socială din UE, cu valori deosebit de ridicate în rândul copiilor (32,4 % față de 24,3 % la nivelul UE în 2025). Grupurile vulnerabile, cum ar fi romii, persoanele cu dizabilități, populațiile cu un nivel scăzut de educație și locuitorii din mediul rural, se confruntă cu riscuri ridicate. Impactul transferurilor sociale (cu excepția pensiilor) asupra reducerii sărăciei a fost limitat (21,7 % față de 33,3 % la nivelul UE în 2025), iar cheltuielile cu protecția socială rămân, de asemenea, printre cele mai scăzute din UE. Disponibilitatea serviciilor sociale, de sănătate și educaționale continuă să fie inegală, zonele rurale și comunitățile marginalizate, cum ar fi romii, confruntându-se cu dificultăți în accesarea acestora. În absența unei coordonări mai bune între nivelul central și cel local, inclusiv în ceea ce privește colectarea și schimbul de date, rămân limitate dovezile necesare pentru evaluarea nevoilor de locuințe sociale și a adecvării fondului de locuințe sociale. Rata mortalității evitabile prin prevenție și a celei ale cărei cauze ar fi putut fi tratate a rămas la un nivel foarte ridicat, în timp ce asistența medicală primară insuficient dezvoltată, inclusiv din cauza lipsei de personal, determină utilizarea excesivă a serviciilor spitalicești, care nu este eficientă din punctul de vedere al costurilor și limitează oportunitățile de intervenție timpurie. Disponibilitatea serviciilor de îngrijire pe termen lung și a serviciilor sociale rămâne insuficientă, în special în ceea ce privește serviciile de îngrijire la domiciliu și serviciile comunitare nerezidențiale care să le permită persoanelor cu dizabilități să ducă o viață independentă, ceea ce întârzie procesul de dezinstituționalizare. Abordarea acestor provocări ar contribui, de asemenea, la sprijinirea convergenței sociale ascendente, în conformitate cu analiza de țară din a doua etapă efectuată de serviciile Comisiei vizând cadrul de convergență socială²⁰. România ar avea de câștigat dacă ar îmbunătăți acoperirea și caracterul adecvat al sistemului de protecție socială, inclusiv pentru persoanele care desfășoară activități independente, precum fermierii, dacă ar efectua o coordonare mai strânsă între nivelurile de guvernare și dacă ar efectua investiții suplimentare în servicii accesibile, în vederea reducerii sărăciei și promovării incluziunii sociale. Măsurile legislative recente au consolidat mecanismele de protecție a veniturilor pentru angajații afectați de insolvența angajatorului.
- (34) Având în vedere bilanțul aprofundat realizat de Comisie și concluziile privind existența unor dezechilibre excesive, recomandările formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 se reflectă în recomandările 1, 2 și 3. Politicile menționate în recomandarea 1 contribuie la abordarea vulnerabilităților legate de nivelul ridicat al deficitului bugetar și al deficitului extern. Politicile menționate în recomandările 2 și 3 contribuie la abordarea vulnerabilităților legate de competitivitate,

²⁰ [SWD\(2026\) 122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \(SCF\)](#) [Analiza de țară din a doua etapă privind convergența socială, în conformitate cu cadrul de convergență socială (CCS)], 2026.

RECOMANDĂ ca, în 2026 și în 2027, România să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să continue să adere la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate de Consiliu la 8 iulie 2025, pentru a pune capăt situației de deficit excesiv. Să consolideze în ansamblu cheltuielile pentru apărare și securitate și nivelul de pregătire în aceste domenii, asigurând totodată sustenabilitatea datoriei și eficiența cheltuielilor și adaptând treptat bugetul pentru a susține creșterea structurală a cheltuielilor pentru apărare. Să se asigure că măsurile luate pentru a atenua impactul creșterii prețurilor la energie sunt temporare, orientate către protejarea gospodăriilor vulnerabile sau către satisfacerea nevoilor întreprinderilor mari consumatoare de energie, păstrează stimulentele pentru economisirea energiei și sunt compatibile din punctul de vedere al costului bugetar cu angajamentele asumate în contextul cadrului bugetar al UE. Să pună în continuare în aplicare setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare, în conformitate cu recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025. Să ia măsuri decisive suplimentare pentru a asigura sustenabilitatea finanțelor publice, inclusiv prin punerea în aplicare pe deplin a reformelor pensiilor generale și speciale, prin conceperea și punerea în aplicare a unei reforme a salariilor din sectorul public care să conducă la consolidare fiscală și la o mai mare echitate și prin întărirea procedurilor bugetare pentru a asigura un control mai bun asupra investițiilor publice. Să sporească colectarea globală a taxelor și impozitelor ca procent din PIB, punând accentul pe eliminarea deficitelor de încasare a TVA și a impozitului pe profit.
2. Să asigure continuitatea reformelor și a investițiilor implementate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență. Să mențină ritmul de implementare în cadrul programelor politicii de coeziune, bazându-se, după caz, pe realocări către prioritățile strategice și pe flexibilitățile convenite în contextul evaluării la jumătatea perioadei a cadrului politicii de coeziune. Să abordeze provocările unice de natură socioeconomică, de securitate și de pregătire civilă cu care se confruntă regiunile de la frontiera externă estică a UE, inclusiv necesitatea de a investi în infrastructură cu dublă utilizare.

3. Să stimuleze competitivitatea și să reducă disparitățile teritoriale prin promovarea investițiilor private, inclusiv în cercetare și inovare, și prin asigurarea unor investiții publice fiabile pe termen lung în domeniul cercetării și dezvoltării. Să îmbunătățească calitatea și eficacitatea administrației publice la toate nivelurile de guvernare și între acestea, digitalizarea serviciilor publice și previzibilitatea și calitatea procesului decizional, prin consultări adecvate ale părților interesate, evaluări ale impactului eficace și proceduri administrative raționalizate. Să consolideze implementarea cadrului de guvernanță corporativă pentru întreprinderile de stat, promovând totodată eficiența economică și raționalizarea acestui sector. Să asigure realizarea la timp a investițiilor publice mature, inclusiv prin proceduri eficace de achiziții publice. Să faciliteze investițiile în infrastructura de mediu și în transportul durabil și sigur, inclusiv pentru creșterea conectivității zonelor izolate și rurale și a rezilienței climatice.
4. Să continue decarbonizarea sectorului energetic prin creșterea flexibilității și capacității rețelei electrice, prin accelerarea introducerii surselor regenerabile de energie, precum și prin extinderea interconexiunilor transfrontaliere și a tranzacționării transfrontaliere de energie electrică. Să majoreze ponderea energiei regenerabile și să modernizeze sistemele de termoficare și infrastructura aferentă pentru a atinge standarde de înaltă eficiență, concomitent cu renovarea energetică a clădirilor și eliminarea treptată a subvențiilor pentru combustibili fosili în sectorul încălzirii.
5. Să consolideze participarea grupurilor subreprezentate pe piața forței de muncă prin îmbunătățirea eficacității politicilor active în domeniul pieței forței de muncă, a accesibilității locurilor de muncă și a gradului de participare a copiilor la educația și îngrijirea timpurie. Să abordeze deficitul de competențe prin reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii, prin consolidarea competențelor de bază și a celor relevante pentru piața forței de muncă, inclusiv prin promovarea învățării continue în rândul adulților, prin creșterea eficacității educației și formării profesionale (EFP), precum și prin valorificarea optimă a informațiilor privind competențele în elaborarea politicilor din domeniul educației și competențelor, în special în zonele rurale.

6. Să reducă riscurile de sărăcie și excluziune socială prin extinderea protecției sociale și îmbunătățirea eficacității acesteia, inclusiv printr-un acces mai bun la servicii de calitate, cu accent pe asistența medicală primară și preventivă, îngrijirea pe termen lung și serviciile sociale, educaționale și de ocupare a forței de muncă, în special pentru grupurile defavorizate, menținând totodată sustenabilitatea finanțelor publice.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele
